

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

«با صلوات بر محمد و آل محمد»

وزارت نیرو - وزارت نفت - وزارت ام و اقتصاد و دارایی

سازمان برنامه و بودجه کشور - اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۵/۲/۶ به پیشنهاد وزارت نیرو و همکاری وزارتخانه‌های نفت و امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور و تأیید شورای اقتصاد و به استناد بند (ب) ماده (۴۳) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳، آیین‌نامه اجرایی بند مذکور را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی بند (ب) ماده (۴۳) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم

پیشرفت جمهوری اسلامی ایران

(بهبود محیط کسب و کار و افزایش رقابت‌پذیری در صنعت برق و افزایش سهم معاملات برق در بهابازار (بورس) انرژی)

ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- شرکت توانیر: شرکت مادر تخصصی مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران.

۲- مدیریت شبکه: شرکت مدیریت شبکه برق ایران.

۳- بهابازار (بورس): شرکت بورس انرژی ایران.

۴- عرضه‌کنندگان برق: شامل اشخاص حقوقی دارای مجوز از وزارت نیرو جهت تأمین و عرضه‌ی برق (از جمله انرژی، ظرفیت و خدمات جانبی) در بازار عمده‌فروشی، بهابازار (بورس)، مصرف‌کننده‌ها یا سایر دارندگان مجوز معتبر از جمله کلیه نیروگاه‌ها اعم از حرارتی و تولید پراکنده و تجدیدپذیر و پاک متصل به شبکه (دولتی و خصوصی) و شرکت‌های خرده‌فروشی برق، شرکت‌های کارور انرژی و تجمیع‌کنندگان می باشد.

۵- خدمات شبکه (ترانزیت) توزیع: استفاده از امکانات شبکه توزیع نیروی برق برای جابجایی برق از مبادی تولید به مبادی مصرف موضوع مصوبه شماره ۱۴۳۲۲۳ مورخ

۱۴۰۲/۸/۱۲ شورای عالی انرژی کشور.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۴۰۳

شماره ات ۶۶۸۳۲ هـ

تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۲۳

۶- خدمات شبکه (ترانزیت) انتقال: استفاده از شبکه انتقال و فوق توزیع برق برای

جابجایی برق از مبادی تولید به مبادی مصرف موضوع مصوبه شماره ۱۴۳۲۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۸/۱۲ شورای عالی انرژی کشور.

۷- قانون مانع زدایی: قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق مصوب ۱۴۰۱.

۸- مشترکین یارانه‌ای: مشترکینی که به موجب مواد (۳)، (۴) و (۶) و (۷) قانون مانع زدایی و

سایر مقررات، برق مورد نیاز خود را با تعرفه مخفف و کمتر از هزینه تامین برق (نرخ تعیین شده در ماده (۶) قانون مانع زدایی) دریافت می‌کنند.

۹- هزینه خرید برق: هزینه متوسط خرید هر کیلووات ساعت برق در بازار عمده فروشی

برق ایران شامل هزینه خرید برق، خدمات جانبی، هزینه‌های سربار و هزینه سوخت نیروگاهی در دوره معین.

۱۰- مابه‌التفاوت اجرای مقررات/یارانه مشترکین یارانه‌ای: تعرفه ابلاغی مشترکین

منهای هزینه خرید برق.

۱۱ - بازار فیزیکی: بازاری در بستر بهابازار (بورس) که معاملات برق در آن از طریق

سازوکارهای معاملاتی ناپیوسته، شامل قراردادهای دوجانبه و حراج در تمامی تابلوهای برق انجام می‌پذیرد.

۱۲ - بازار مشتقه: بازاری در بستر بهابازار (بورس) که معاملات برق در آن از طریق

سازوکارهای معاملاتی پیوسته و به‌صورت حراج رقابتی تمام‌الکترونیک در تمامی تابلوهای برق انجام می‌پذیرد.

۱۳- تابلوی اول: تابلویی در بهابازار (بورس) که برای عرضه و تبادل برق میان

عرضه‌کنندگان برق و مشترکین مشمول تا سقف مجاز مصرف به صورت بازار فیزیکی (حراج و قرارداد دوجانبه) یا بازار مشتقه ایجاد شده است.

۱۴ - تابلوی برق آزاد: تابلویی که در آن عرضه و تبادل برق در بهابازار (بورس) به صورت

بازار فیزیکی (حراج و قرارداد دوجانبه) یا بازار مشتقه انجام می‌شود و برق خریداری شده از طریق این تابلو مشمول اعمال قطع و محدودیت در دوره ناترازی در ایام گرم سال و نیز دوره محدودیت سوخت در شبکه نمی‌شود.

۱۵- تابلوی برق سبز: تابلویی که در آن عرضه و تبادل برق تجدیدپذیر در بهابازار (بورس)

به صورت بازار فیزیکی، (حراج و قرارداد دوجانبه) یا بازار مشتقه انجام می‌شود و برق خریداری

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۴۰۳

شماره ات ۶۴۸۳۲ هـ

تاریخ ۱۴۰۳/۰۵/۱۴

شده از طریق این تابلو مشمول اعمال قطع و محدودیت در دوره ناترازی در ایام گرم سال و نیز دوره محدودیت سوخت در شبکه نمی شود.

۱۶- شرکت توزیع: شرکت / شرکت های توزیع نیروی برق.

۱۷- خرده فروش: شخص حقوقی دارای پروانه خرده فروشی برق از وزارت نیرو.

۱۸- گواهی صرفه جویی: گواهی صرفه جویی برق موضوع بند (الف) ماده (۴۶) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران که عرضه و تبادل آن در بازار بهینه سازی انرژی موضوع بند (الف) ماده (۴۶) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران انجام می شود و برق متعلق به آن مشمول اعمال قطع و محدودیت نمی شود.

۱۹- گواهی برق تجدیدپذیر: اوراق بهاداری که موید مالکیت دارنده آن بر مقدار مشخصی از برق تولید شده تجدیدپذیر طی دوره معین بر حسب کیلووات ساعت است که در بهابازار (بورس) انرژی ایران معامله می شود.

۲۰- مشترکین: تمامی مصرف کنندگان نهایی برق که دارای انشعاب برق بوده و به شبکه برق متصل هستند.

ماده ۲- تمامی مشترکین با قدرت قراردادی یکصد و پنجاه (۱۵۰) کیلووات و بیشتر موظفند دو ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، با رعایت ماده (۴) قانون مانع زدایی و آیین نامه اجرایی ماده مذکور موضوع تصویب نامه شماره ۱۴۶۷۹۶/ت/۱۲۱۸ هـ مورخ ۱۴۰۲/۸/۱۶ با اصلاحات بعدی، برق مورد نیاز خود را از طریق بهابازار (بورس) یا شرکت های خرده فروش دارای مجوز از وزارت نیرو تامین کنند. یک سال پس از ابلاغ این آیین نامه، مشترکین با قدرت قراردادی (۳۰) کیلو وات و بیشتر مشمول این آیین نامه می شوند.

تبصره ۱- برق مشترکین موضوع این ماده تا سقف مصرف مجاز از طریق تابلوی اول و مازاد بر آن از طریق تابلوهای برق آزاد و سبز و گواهی های برق تجدیدپذیر و صرفه جویی تامین می شود.

تبصره ۲- سقف مصرف مجاز مشترکین به صورت ماهانه و با اولویت استفاده از ظرفیت نیروگاه های پربازده به ویژه در زمان های اوج بار برق در تابلو اول توسط کارگروهی متشکل از وزارتخانه های نیرو و امور اقتصادی و دارایی یک ماه قبل تعیین می شود.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۴۰۳

شماره ات ۶۴۸۳۲ هـ

تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۲۲

تبصره ۳- شرکت توزیع موظف است برق مورد نیاز مشترکین کمتر از سی (۳۰) کیلو وات بر اساس مقررات ابلاغی وزارت نیرو تامین نماید. مشترکین زیر سی (۳۰) کیلو وات مجازند نسبت به خرید برق مورد نیاز خود از شرکت‌های خرده فروشی برق اقدام نمایند.

تبصره ۴- در صورت عدم خرید برق مشترکین بالای (۳۰) کیلو وات از سازوکارهای تعیین شده و تأمین برق این مشترکین از طریق شرکت‌های توزیع و یا برق منطقه‌ای، برق این مشترکین از طریق خرده‌فروش برنده‌شده در مناقصه شرکت‌های توزیع و یا برق منطقه‌ای، در بستر بهابازار (بورس) مطابق با ساز و کار ابلاغی وزارت نیرو تأمین می‌شود. خرده‌فروش موظف است برق مشترکین طرف قرارداد با خود را صرفاً از طریق ابزارهای قابل معامله در بهابازار (بورس) تأمین نماید.

تبصره ۵- به منظور افزایش رقابت و کشف منصفانه قیمت برق، مشترکین با قدرت قراردادی بیش از یک مگاوات مکلفند برق مصرفی خود را تا سقف مجاز مصرف از طریق بهابازار (بورس)، پیش از تحویل به صورت رقابتی در بازار مشتقه تأمین نمایند.

تبصره ۶- تولیدکنندگان (نیروگاه‌ها) مکلفند برق تولیدی خود را پیش از دوره تحویل و صرفاً از طریق ابزارهای قابل معامله در بهابازار (بورس) یا بازار عمده فروشی (مدیریت شبکه) برق با رعایت سهم تعیین شده در بند (ب) ماده (۴۳) قانون برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران عرضه و معامله نمایند.

تبصره ۷- به منظور یکپارچه‌سازی و ارتقای شفافیت در تمامی معاملات برق کشور، کلیه بسترهای ثبت و انجام معاملات و تخصیص برق باید صرفاً از طریق بهابازار (بورس) عملیاتی شوند. وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است حداکثر دو ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، بستر لازم برای ثبت و انجام معاملات برق در بهابازار (بورس) را فراهم سازد و پس از راه‌اندازی این بستر، اطلاعات مربوط به این معاملات را از طریق همان سامانه در اختیار مجموعه وزارت نیرو قرار دهد. چارچوب و ساز و کار ثبت قراردادهای معاملاتی برق در سامانه بهابازار (بورس) با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و نیرو تدوین و ابلاغ می‌شود.

ماده ۳- شرکت توانیر موظف است دو ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه، ساز و کار ثبت هزینه‌های برق را برای تمامی مشترکین در قالب "هزینه خرید برق" برای میزان برق تأمین شده توسط شرکت‌های توزیع و برق منطقه‌ای، "خدمات شبکه توزیع"، "خدمات شبکه انتقال" و "مابه‌التفاوت اجرای مقررات/برای مشترکین بارانه‌ای" فراهم کند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۴۰۳

شماره ات ۶۴۸۳۲ هـ

تاریخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۵

تبصره ۱- ردیف "خدمات شبکه انتقال" به حساب شرکت‌های برق منطقه‌ای و ردیف "خدمات شبکه توزیع" به حساب شرکت‌های توزیع واریز و صرف نگهداری، بهره‌برداری و جایگزینی شبکه انتقال و فوق توزیع و توزیع کشور می‌شود. ردیف "هزینه خرید برق" به حساب خرید برق شرکت‌های توزیع و برق منطقه‌ای جهت خرید برق واریز می‌شود.

تبصره ۲- ردیف مابه‌التفاوت اجرای مقررات/ یارانه مشترکین یارانه‌ای به حساب شرکت توانیر واریز می‌شود.

تبصره ۳- در اجرای مفاد این ماده، رعایت آیین‌نامه اجرایی ماده (۴) قانون مانع‌زدایی موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۴۶۷۹۶/ت/۱۲۱۸ هـ مورخ ۱۴۰۲/۸/۱۶ با اصلاحات بعدی، الزامی است.

تبصره ۴- تمامی تسویه حساب‌های مربوط به این ماده یک‌روزه انجام خواهد شد و به حساب ذینفعان واریز می‌گردد.

ماده ۴- وزارت نیرو مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا سهم هر یک از اجزای زنجیره تأمین (تولید، انتقال و توزیع) برق از مبدأ به تفکیک به حساب ذینفعان واریز نماید. ساز و کار اجرایی این ماده یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه توسط وزارت نیرو برای تصویب به هیئت وزیران ارائه می‌شود.

ماده ۵- شرکت توانیر از طریق مدیریت شبکه، شرکت‌های توزیع و برق منطقه‌ای موظف است برق خریداری شده از بهابازار (بورس) را با دریافت هزینه خدمات شبکه انتقال و توزیع مرتبط در نقطه مصرف تحویل نماید.

تبصره ۱- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است از طریق اتاق پایاپای و سامانه بهابازار (بورس) ترتیبی اتخاذ نماید که هزینه‌های ثابت اعلامی وزارت نیرو شامل خدمات شبکه انتقال و توزیع، سوخت، مابه‌التفاوت اجرای مقررات، عوارض موضوع ماده (۵) قانون حمایت از صنعت برق کشور مصوب ۱۳۹۴ و ماده (۱۶) قانون جهش تولید دانش‌بنیان مصوب ۱۴۰۱، مالیات بر ارزش افزوده و سایر هزینه‌های ابلاغی وزارت نیرو برای تأمین برق، هنگام انجام معامله در بهابازار (بورس) از مشترکین و یا خرده‌فروش دریافت و به حساب سایر ذینفعان واریز نماید. ترتیبات اجرایی این ماده حداکثر دو ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت نیرو تدوین و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۲- ساز و کار تضمین معاملات برق در بهابازار (بورس) و تولید و تحویل آن توسط

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۱۴۰۳

شماره ات ۶۴۸۳۲ هـ

تاریخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۲

بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران به نحوی تدوین و ابلاغ می‌شود که اطمینان لازم را برای فعالین بازار ایجاد نماید و مخاطرات ناشی از عدم ایفای تعهدات دولت و فعالین بازار را پوشش دهد. تا زمان ابلاغ ساز و کار مربوط، نرخ جبران خسارت عدم ایفای تعهدات شبکه و فعالین بازار برابر (۱/۴) متوسط نرخ تابلو در نماد مورد معامله در همان دوره مصرف می‌باشد.

ماده ۶- پس از ابلاغ این آیین‌نامه، تأمین برق کلیه متقاضیان جدید برق و نیز مشترکین متقاضی افزایش ظرفیت منوط به خرید و ارائه گواهی ظرفیت (توسط متقاضیان یا شرکت توزیع) بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت نیرو می‌باشد. متقاضیان با قدرت قراردادی یک مگاوات و بیشتر مکلفند رأساً نسبت به تأمین گواهی ظرفیت از بهابازار (بورس) اقدام نمایند. برای متقاضیان کمتر از یک مگاوات، شرکت توزیع به نمایندگی از متقاضی اقدام به خرید گواهی ظرفیت از بهابازار (بورس) نموده و هزینه مربوط را از متقاضی دریافت می‌نماید. مشترکین جدید دارنده گواهی ظرفیت به میزان این گواهی‌ها از شمول برنامه‌های مدیریت مصرف معاف می‌شوند. برق مشترکین دارای گواهی ظرفیت از طریق تابلوی اول و با لحاظ تعرفه‌های ابلاغی تأمین می‌شود.

تبصره ۱- تحویل برق به متقاضیان و مشترکین موضوع این ماده صرفاً منوط به خریداری گواهی ظرفیت بوده و در سقف گواهی خریداری شده معادل مجاز می‌باشد. شرکت‌های توزیع و برق منطقه‌ای مکلفند برق این مشترکین را به میزان گواهی ظرفیت خریداری شده با لحاظ تعرفه‌های قانونی و بدون اعمال محدودیت تأمین نمایند. تحویل برق مازاد بر ظرفیت خریداری شده در چارچوب ضوابط تابلوهای برق آزاد و سبز و گواهی‌های برق تجدیدپذیر و صرفه‌جویی صورت می‌پذیرد.

تبصره ۲- کلیه نیروگاه‌هایی که نسبت به عرضه گواهی ظرفیت اقدام کرده‌اند، به میزان گواهی ظرفیت عرضه شده موظفند برق خود را در تابلوی اول یا بازار عمده فروشی برق عرضه نمایند.

تبصره ۳- برق کلیه متقاضیان انشعاب جدید برق و نیز مشترکین متقاضی افزایش ظرفیت در صورت عدم خرید گواهی ظرفیت، صرفاً از تابلوهای آزاد و سبز و گواهی‌های صرفه‌جویی و یا برق تجدیدپذیر قابل تأمین خواهد بود.

تبصره ۴- ساز و کار تضمین این ماده در ساز و کار موضوع تبصره (۲) ماده (۵) این آیین‌نامه پیش‌بینی و پیاده‌سازی خواهد شد.

تبصره ۵- تأمین برق کلیه مشترکینی که تا قبل از ابلاغ این آیین‌نامه نسبت به خرید گواهی ظرفیت اقدام کرده‌اند و نیز سایر مشترکین موجود، متناسب با میزان گواهی ظرفیت قبلی و با